

Foto: Žiga Kariž

Na javni tribuni, ki je potekala 3. marca v prostorih GZS, so sodelovali: Bogdan Božac, Marles hiše, prof. dr. Janez Malačič, državni sekretar na ministrstvu za finance Tilen Božič, generalni direktor GZS Samo Hribar Milič, izvršni direktor GZS Goran Novković, prof. dr. Jože P. Damijan in Jani Braune, koncern ETI.

Apetiti grozijo z uničujočimi posledicami

Sindikati so zagrozili z zahtevo po izenačenju najnižje osnovne plače z minimalno plačo. Poznavalci opozarjajo, da bi tak ukrep lahko imel uničujoče posledice.

Žiga Kariž

Kaže, da po postopni vladni ukinitvi varčevalnih ukrepov, ki jih je prinesel Zakon o uravnoteženju javnih financ (ZUJF), in dogovoru z zdravniki za zvišanje plač sledi plaz zahtev po zviševanju dohodkov. Pojavile so se zahteve sindikatov po izenačenju najnižje osnovne plače z minimalno plačo, kar bi lahko krepko pretreslo tudi obstoječ sistem plač v gospodarstvu. GZS je zato organizirala javno tribuno o plačni politiki, da bi širši javnosti predstavila relevantne podatke, ki kažejo, da trenutne razmere ne dovoljujejo večjih, predvsem pa nepremišljenih posegov na področju plač.

Stroški dela predstavljajo polovico BDP

Kot je v uvodu javne tribune povedal Bojan Ivanc, glavni ekonomist Analitike GZS, stroški dela predstavljajo v Sloveniji polovico BDP, kar nas uvršča na 3. mesto med državami EU. V enem letu za stroške

namenimo milijardo evrov več kot glede na BDP v ta namen namenijo v EU-28. Tako precej manj sredstev ostane za razvoj.

V preteklem desetletnem obdobju so se stroški dela pri nas povečevali za 1,8 odstotka hitreje kot produktivnost, v EU-28 za 1,1 odstotka in v Višegradske države za 1,7 odstotka. V Sloveniji se je v desetih letih minimalna plača zvišala za 54 odstotkov, v dvajsetih članicah EU v povprečju za 29 odstotkov, v državah s krizo (Irska, Grčija, Španija, Portugalska) pa le za 17 odstotkov. Poleg tega je razmerje med minimalno in povprečno plačo v Sloveniji najnižje. Ivanc je izpostavil tudi dejstvo, da dvig minimalne plače pomeni večjo obremenitev za majhna podjetja iz manj razvitih delov Slovenije in manjše zaposlovanje ranljivih kategorij: mladih in dolgotrajno brezposelnih. Zaradi letošnjega dviga minimalne plače bo v Sloveniji

Minimalna plača ne sme biti instrument socialne politike.

Razlika med bruto plačo v javnem sektorju in bruto plačo v zasebnem sektorju znaša kar 350 evrov.

nastalo 1.000 delovnih mest manj, če bi se soočili s krizo, pa bi jih izgubili 2.500.

Brez pogajanj v času volitev

Samo Hribar Milič, generalni direktor GZS, je opozoril, da so stroški dela v Sloveniji previsoki in da je naša percepcija minimalne plače prepogosto napačna. Poudaril je, da je minimalna plača najbolj pomemben element plač in socialnih transferjev v državi oz. kot se je slikovito izrazil: »Minimalna plača je mati plačne politike.« Ko se minimalna plača poveča, se poveča pritisk na rast vseh plač, rojevajo se nerealni apetiti. Mnenja je, da bi bilo napačno začeti pogajanja o tako občutljivi temi v času predvolilne kampanje.

Usodno zvišanje

Sodelujoči so se večkrat spomnili na ogromno zvišanje minimalne plače, za katerega je poskrbela vlada Boruta Pahorja. Da je šlo za neracionalno in popolnoma zgrešeno potezo, meni tudi ekonomist Jože P. Damijan, ki dodaja, da normalno višine minimalne plače, ki so vezane na rast produktivnosti, gospodarstvu ne morejo povzročiti večje škode oz. pripeljati do zmanjšanja števila delovnih mest.

Predstavnika gospodarstva na javni tribuni, Bogdan Božac iz podjetja Marles hiše in Jani Braune iz koncerna ETI, sta spregovorila o posledicah dviga minimalne plače na celoten plačni sistem v podjetju. »Zahteve sindikatov so ta trenutek pretirane in mislim, da gredo samo v smeri zviševanja plač, ne da bi pogledali, kaj lahko dejansko storimo za produktivnost oz. kaj lahko naredimo za to, da bomo na koncu imeli višje plače,« je prepričan Božac.

Na ministrstvu ne želijo špekulirati

Predstavniki ministrstva za finance Tilen Božič je pohvalil analitični pristop GZS k reševanju

problematike plač, saj se je na podlagi dejstev lažje pogovarjati. Z ministrstva so nam sporočili, da o učinkih pogajanj s sindikati ne želijo špekulirati in da ne predvidevajo dodatnega višanja stroškov dela v javnem sektorju in rebalansa proračuna. Dodali so, da bodo letos aktivnosti ministrstva usmerjene v nadaljnjo prenovu davčnega sistema, s ciljem bolj enakomerne porazdelitve davčnega bremena glede na dejansko ekonomsko moč davčnih zavezancev. Poudarek bo na področju sistema poenostavljenega določanja davčne osnove za dohodke iz dejavnosti, t. i. pavšalne obdavčitve, in ustreznosti davčne obravnave dohodkov iz dela, predvsem z vidika mednarodne mobilnosti. A se zaradi tega država ne bo ničemu odpovedala. Šlo bo le za prerazporeditev bremen.

Razlika bo še narasla

Ministrstvo za javno upravo pa je na naše vprašanje, kaj bodo storili, da bo razlika med bruto plačami javnega in zasebnega sektorja manjša, odgovorilo, da so v teku pogajanja o odpravi plačnih anomalij. Pogajanja, za katera je jasno, da se bodo končala z zvišanjem plač v javnem sektorju in bodo tehniko še dodatno nagnila v korist javnih uslužbencev.

Rast produktivnosti viša plače

Stališče ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, ki določa višino minimalne plače, je, da zmerena rast minimalne plače, ki ne presega rasti produktivnosti, v večji meri generira pozitivne kot negativne učinke. Ker so statistični podatki v preteklem letu izkazovali pozitivno rast, je ministrstvo izvedlo posvet s predstavniki ekonomske stroke o možnem dvigu minimalne plače in učinkih takšnega dviga na gospodarstvo. Prevladujoče prepričanje udeležencev njihovega posveta je bilo, da zmeren dvig ne bo povzročil negativnih učinkov na gospodarstvo oziroma bodo ti manjši od predvidenih pozitivnih učinkov. O navedenem vprašanju je razpravljala tudi vlada ter socialni partnerji na seji Ekonomsko socialnega sveta, nato pa so se odločili za dvig minimalne plače za 1,8 odstotka.

Korak v napačno smer

Na gospodarskem ministrstvu so mnenja, da je z vidika izboljševanja konkurenčnega položaja gospodarstva v Sloveniji dvig minimalne plače korak v napačno smer. Povzroča dodatni pritisk na podjetja po plačevanju davkov in prispevkov in upočasnjuje zaposlovanje (predvsem v storitvenem sektorju). Dvig minimalne plače predstavlja dodatno tveganje za delo na črno, prav tako za prekarizacijo. Opozorili so, da od januarja 2016 trije dodatki ne štejejo več v minimalno plačo: dodatek za nočno delo, za delo v nedeljo ter delo za praznike in dela proste dneve po zakonu, zaradi česar so se stroški dela v gospodarstvu povečali za 30 milijonov evrov. Izrazili so tudi stališče, da minimalna plača ne sme biti instrument socialne politike. [gg](#)

»Zahteve sindikatov so ta trenutek pretirane.«

Bogdan Božac,
Marles hiše

»Avtonomija podjetij je pri oblikovanju plač premajhna.«

prof. dr. Janez Malačič

»Zavzeli se bomo za čim manj razburkano politično okolje, ko se bomo o tem področju pogajali.«

Samo Hribar Milič
generalni direktor GZS

Foto: Barbara Reya